

KÄSKKIRI

19.06.2024 nr 1-3/24/74

Kinnistu koormamine isikliku kasutusõigusega

1. ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

Elektrilevi OÜ (registrikood 11050857) taotles 02.11.2023 Kaitseministeeriumile esitatud avalduses isiklikku kasutusõigust Eesti Vabariigi omandis olevale Võru maakonnas Võru linnas Kose tee 3 asuvale kinnistule (katastritunnus 91901:015:0291, kinnistu registrios nr 1976841, riigi kinnisvararegistri objekti kood KV3965).

Elektrilevi OÜ soovib seada isiklikku kasutusõigust maakaabelliinile ja alajaamale. Maakaabelliini kasutusõiguseala on kaitsevöönd, mis on mõlemale poole liini äärmisest kaablist 1 meeter ja alajaamal 2 meetrit seadmest igas suunas. Isikliku kasutusõigusega koormatava ala pindala Kose tee 3 kinnistul on 55 m².

2. ÕIGUSLIKUD JÄRELDUSED

Riigivaraseaduse (edaspidi RVS) § 17 lõike 1 punkti 3 kohaselt võib anda riigivara kasutamiseks otsustuskorras avalikku enampakkumist või valikpakkumist korraldamata. RVS § 19 lõike 1 alusel otsustab riigivara kasutamiseks andmise riigivara valitseja. Tulenevalt RVS § 19 lõikest 5 ei ole Vabariigi Valitsuse nõusolekut vaja juhul, kui kinnisasja kasutamine on seotud tehnovõrgu või -rajatisega.

Asjaõigusseaduse (edaspidi AÕS) § 225 lõike 1 kohaselt koormab isiklik kasutusõigus kinnisasja selliselt, et isik, kelle kasuks see on seatud, on õigustatud kinnisasja teatud viisil kasutama või teostama kinnisasja suhtes teatud õigust, mis oma sisult vastab mõnele realservituudile. AÕS § 158¹ lõike 1 kohaselt on kinnisasja omanik kohustatud taluma oma kinnisasjal tehnovõrku või -rajatist ja lubama selle ehitamist kinnisasjale, kui tehnovõrku või -rajatist on vaja avalikes huvides. AÕS § 158¹ lõike 1¹ järgi on tehnovõrk või -rajatis ehitatud avalikes huvides, kui selle kaudu osutatakse avalikku teenust ja see kuulub isikule, kellele laienevad elektrituruseaduse § 65 lõikes 1 sätestatud kohustused.

Isikliku kasutusõiguse seadmisel tuleb riigivara valitsejal juhinduda RVS-is sätestatust. RVS § 18 lõige 2 punkti 4 kohaselt võib riigivara kasutamiseks anda turupõhisest kasutustasust madalama tasu eest või tasuta, kui vara on vajalik eraõiguslikule juriidilisele isikule avaliku ülesande täitmiseks, mis tuleneb seadusest või halduslepingust. Asjaõigusseaduse rakendamise seaduse § 15⁵ lõike 6 punkti 1 kohaselt ei ole riigil kinnisasja omanikuna õigust nõuda talumistasu. Tulenevalt eeltoodust ja arvestades asjaolu, et rajatav tehnovõrk ei piira kinnistu kasutust, selle rajamise eesmärk on osutada avalikku teenust, siis avalikes huvides rajatud tehnorajatis korral riik tasu ei määra.

RVS § 20 lõike 1 kohaselt võib riigivara kasutamiseks anda tähtajaliselt või tähtajatult. Praegusel juhul ja ajal ei ole võimalik määrata, kui kaua tehnorajatis kinnisasjal paikneb ja

seetõttu ei ole põhjendatud anda riigivara kasutamiseks tähtajaliselt.

RVS § 63 lõikes 1 sätestatu kohaselt on riigivara valitseja kohustatud sätestama kasutuslepingus tingimuse, mille alusel riigivara kasutamiseks andmisega seotud notaritasu ja riigilõivu tasub kasutamisõiguse omandaja. Seega tuleb nimetatud tingimus kehtestada ühe kasutamisõiguse andmise tingimusena.

Kuivõrd tegemist on avalikes huvides tehnorajatisega, siis on põhjendatud ja otstarbekas seada Kose tee 3 kinnistule 55 m² ulatuses tasuta tähtajatu isiklik kasutamisõigus Elektrilevi OÜ kasuks.

3. OTSUS

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes riigivaraseaduse § 4 lõikest 1, § 14 lõikest 2, § 17 lõike 1 punktist 3, § 18 lõike 2 punktist 4, § 18 lõikest 3, § 19 lõigetest 1 ja 5, § 20 lõigetest 1 ja 2, § 21 lõikest 1, § 23 lõikest 1, § 26 lõigetest 1, 3 ja 4, § 63 lõikest 1 ning asjaõigusseaduse § 158¹ lõigetest 1 ja 1¹, § 225 lõikest 1 ning asjaõigusseaduse rakendamise seaduse § 15⁵ lõike 6 punktist 1, kooskõlas Vabariigi Valitsuse 25.05.2023 määruse nr 53 „Kaitseministeeriumi põhimäärus“ § 8 lõike 2 punktist 13, kaitseministri 08.08.2022 määruse nr 16 „Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse põhimäärus“ § 6 punktist 5, kaitseministri 10.07.2017 käskkirja nr 373 "Kaitseministeeriumi valitsemisel oleva riigivara käsutamise kord" punktiga 1.4.12 ning lähtudes Elektrilevi OÜ 02.11.2023 avaldusest:

3.1. Seada Elektrilevi OÜ (registrikood 11050857) kasuks tehnorajatisse paigaldamise, omamise ja valdamise tasuta ja tähtajatu isiklik kasutamisõigus Kaitseministeeriumi valitsetavale kinnistule, mis asub Võru maakonnas Võru linnas Kose tee 3 (katastritunnus 91901:015:0291, kinnistu registriori nr 1976841, riigi kinnisvararegistri objekti kood KV3965). Koormatava ala pindala Kose tee 3 kinnistul on 55 m² ja selle asukoht on näidatud käskkirja lisas oleval asendiplaanil (koormatava ala plaan).

3.2. Isikliku kasutamisõiguse sisuks on elektrivõrgu väljaehitamine, omamine ning kasutajal lasuva elektrivõrgu arendamiskohustuse täitmise tagamiseks, elektriliinide remontimine, hooldamine, asendamine, kasutamine kasutusse andmine ja muul viisil eksploateerimine elektrivõrgu talituse tagamise eesmärgil käesolevas käskkirjas ja isikliku kasutamisõiguse seadmise lepingus sätestatud tingimustel.

3.3. Punktis 3.1 nimetatud kinnisasjale seatakse tähtajatu isiklik kasutamisõigus Elektrilevi OÜ kasuks järgmistel tingimustel:

3.3.1 isiklik kasutamisõigus seatakse tasuta ja tähtajatult, jättes riigile õiguse lõpetada leping olukorras, kus kasutamiseks antud riigivara on vajalik riigivõimu teostamiseks või muul avalikul eesmärgil. Kui kasutamisõiguse lõpetamise korral on vaja tehnorajatis likvideerida, siis on tehnorajatisse omanik kohustatud tehnorajatisse likvideerima ja maa korrastama kuue kuu jooksul arvates kasutamisõiguse lõpetamisest;

3.3.2 tehnorajatisse omanikul tekib õigus tehnorajatis omada, vallata, remontida, hooldada, asendada, kasutada, kasutusse anda ja muul viisil eksploateerida pärast notariaalse lepingu sõlmimist. Tehnorajatisse kasutusse andmine kolmandatele isikutele on võimalik ainult kinnistu omaniku kirjalikul nõusolekul;

3.3.3 kinnisasja omanikul on õigus vajaduse korral koormata sama servituudiala teiste piiratud asjaõigustega kui see ei takista käesoleva servituudi teostamist;

3.3.4 tehnorajatisse omanik kohustub kasutamisõiguse kehtivusaja jooksul tehnorajatisega seotud tööde järel tagama, et taastab kinnistu heakorra omal kulul;

3.3.5. tehnorajatisse omanik kohustub kõikidest korralistest töödest kinnistul teavitama kasutusse andjat vähemalt 72 tundi ette;

3.3.6. tehnorajatisse omanik võib kinnistule siseneda ainult kinnistu valdaja loal, järgides

kinnistu valdaja poolt antud korraldusi ning juhtnööre;

3.3.7. tehnorajatise omanik kohustub tasuma kõik tehnorajatise rajamise, kasutamise ning hooldamisega seotud kulud;

3.3.8. lepingus sätestatakse tingimus, et isikliku kasutusõiguse seadmisega seotud notaritasu ja riigilõivu tasub kasutusõiguse omandaja.

3.4. Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusel korraldada isikliku kasutusõiguse seadmine.

3.5. Käskkiri teha teatavaks riigikaitse planeerimise osakonnale, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusele ning Elektrilevi OÜ-le.

Käesolevat käskkirja võib vaidlustada Tallinna Halduskohtus halduskohtumenetluse seadustiku § 46 sätestatud tähtaja jooksul.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kusti Salm

Kantsler

Lisa: Koormatava ala plaan